

Ողջուն, Սաղեթ,

Դու շատ գեղեցիկ անուն ունես: Ես որոնեցի այն համացանցում, և պարզեցի, որ այն նշանակում է «ուրախություն»: Այստեղ շատ շոգ է: Կարելի է ծու տապակել ասֆալտին: Վստահ եմ՝ այդտեղ նույնպես շատ շոգ է: Ահա թե ինչու եմ ցուրտ եղանակն ավելի շատ սիրում. հայրս միշտ ասում է, որ ցուրտ եղանակից միշտ էլ կարելի է խուսափել՝ տանը մնալով կամ ավելի տաք հագնվելով: Իսկ ի՞նչ կարող ես անել շոգի դեմ. մե՞րկ ման գալ, թե՞ օդորակիչ կապել մեջքիդ:

Ինչևէ, ես Ալեքսն եմ քո հարևան երկրից՝ ձախ կողմից: Նախ, շնորհակալություն նամակիդ համար: Հրաշալի է լսել մեկին, ով ապրում է սահմանից այն կողմ, և հասկանալ քո տեսակետը կոնֆլիկտի վերաբերյալ: Ես կարդացել եմ նամակդ և համաձայն եմ բոլոր գրածներիդ հետ խաղաղության և մարդկային կյանքի արժեքի վերաբերյալ:

Ես շատ ուրախ եմ, որ դու կիսում ես երկու երկրների միջև խաղաղության և ներդաշնակության վերաբերյալ իմ ցանկությունը, ինչպես նաև ցանկանում ես դադարեցնել արյունահեղությունն ու արցունքները: Եվ մինչ պատմությունը երբեք չի կարելի մոռանալ, մենք չպետք է կառչենք դրանից, այլ՝ դասեր քաղենք՝ ավելի լավ ապագա կառուցելու համար: Հայերը, նույնպես, սա լավ գիտեն: Ուրեմն, արի՛ մի կողմ թողնենք այն պատմությունը, որի մեջ իմ և քո մատը խառը չէ, եվ կենտրոնանանք այն պատմության վրա, որը մենք կարող ենք կերտել:

Ի միջի այլոց, ես 23 տարեկան եմ, սովորում եմ համալսարանում: Սիրում եմ խմել և զվարճանալ ընկերներիս հետ: Իմ ամենասիրելի ուտեստը խինկալին է, և ես շատ ուրախ եմ, որ մենք հարևաններ ենք այն երկրի հետ, որը պատրաստում է դրանք: Դու սիրու՞մ ես վրացական խոհանոցը: Իսկ դուք վրացական ռեստորաններ ունե՞ք այդտեղ: Խնդրում եմ, համաձայնի՛ր ինձ հետ, որ խինկալին աշխարհի ամենալավ բանն է: Հետաքրքիր է, որ մենք ավելի շատ ավանդական վրացական ռեստորաններ ունենք այստեղ, քան հայկական: Իսկ այդտե՞ղ: Գիտե՞ս, մենք սիրում ենք բամբասել իրարից, այդ թվում նաև՝ վրացիներից, սակայն դա չի խանգարում մեզ վայելել նրանց ուտելիքը, այնպես չէ՞:

Ողջ մանկությունս արտասահմանում եմ ապրել: Ես շատ ընկերներ ունեի՝ տարբեր տարիքի, «ձևերի և չափերի» և, իհարկե, ծագման: Իմ լավագույն ընկերն ադրբեջանցի էր: Ես նրան հանդիպեցի, երբ 11 տարեկան էի, և մենք լավ ընկերներ դարձանք: Մենք շատ ժամանակ էինք անցկացնում միմյանց հետ՝ անելով ամենահիմար բաները, որ կարելի էր երևակայել, և շատ խնդիրներ էինք ունենում այդ ամենի պատճառով: Բայց մենք շատ ժամանակ էինք անցկացնում միասին և երբեք չէինք թողնում, որ կոնֆլիկտը հայտնվի մեր ընկերության միջև: Երբեմն վիճում էինք, բայց ոչ Լեռնային Ղարաբաղի կոնֆլիկտի վերաբերյալ, այլ օրինակ՝ թե ինչ ֆիլմ դիտել կամ ինչ խաղ գնել կամ թե ումն էր հավի վերջին թևիկը (նա ինձանից մի փոքր ավելի խոշոր էր և այն միշտ նրան էր բաժին հասնում): Այնպիսի բաներ, որոնց շուրջ միայն հիմար պատանիները կվիճեն: Այնպիսի բաներ, որոնց շուրջ, հավանաբար, դու, նույնպես, վիճել ես այդ տարիքում:

Վերջիվերջո, անկախ մեր ազգությունից, մաշկի գույնից, մայրենի լեզվից, նախընտրած երաժշտությունից և անկախ մեր ուղեղները սնուցած քարոզչությունից, մենք ընդամենը երեխաներ էինք, որոնք պարզապես ուզում էին ընկերներ լինել:

Սակայն արդեն 7 տարի է, ինչ նրան չեմ տեսել: Մենք դեռ կապի մեջ ենք, բայց դա նույնը չէ: Ընկերոջս հետ վերջին անգամ տեսնվելուց և Հայաստան գալուց ընդամենը 3 տարի անց զորակոչվեցի ծառայելու բանակում: Ես երկու տարի անցկացրի՝ վերապրելով միևնույն օրը և հետհաշվարկ անելով 730 օրը, 104 շաբաթը կամ 24 ամիսը: Եթե բարեկամ կամ ընկեր ունես, որը ծառայում է բանակում, կարո՞ղ ես հարցնել նրան, թե ինչպես են հաշվում օրերն այդտեղ: Մեր տղաները, սովորաբար, հեռախոսի մարտկոց էին նկարում իրենց գոտիների վրա եվ ժամանակի հետ աստիճանաբար լցնում այն: Իսկ երբ մարտկոցը լցվում էր, զորացրվելու ժամանակն էր:

Բանակն ինձ վրա մեծ տպավորություն է գործել, և ես մինչ օրս վառ հիշողություններ ունեմ այնտեղից: Ես դեռ հիշում եմ բոլոր լավ օրերը, սակայն, դժբախտաբար, վատ օրերը միշտ ավելի առատ են: Իրականում, քանի որ ես կլառնետ եմ նվագում, ինձ տարբեր իրադարձությունների էին տանում որպես երաժիշտ, որոնցից 7–ը զինվորական թաղումներ էին, որտեղ նվագում էի զինվորական նվագախմբի հետ: Ձայներից մեկը, որ դեռ հնչում է ականջներումս, լացի ձայնն է: Հատկապես ծնողների լացի ձայնը: Մինչ ես կասկածամիտ վերաբերմունք ունեմ լացի հանդեպ՝ այն համարելով շոու, չկա ավելի սրտակեղեք ձայն, քան ծնողների լացն իրենց մահացած երեխայի համար:

Նրանք լացում էին՝ աղաչելով դեղնած դիակին կյանք վերադառնալ, հրաժարվելով գերեզման իջեցնել նրան: Հիշում եմ նաև այն սարսափազդու հայացքը, որով նայում էին մյուս զինվորներին: Ես միշտ կարծել եմ, որ անարդար է կորցնել երեխային մի կոնֆլիկտում, որը նրանք չէին սկսել: Պատկերացնում եմ, որ նույնը տեղի է ունենում քո երկրում: Իսկապես, անարդար է խլել կյանքը նրանց, ովքեր անգամ երկու տասնամյակ անգամ չեն անցկացրել այս աշխարհում: Եվ եթե կա պատճառ կոնֆլիկտի խաղաղ կարգավորման, ապա դա բոլոր թաղումներին և լացին վերջ տալն է:

Ես երբեք չեմ սիրել թաղումներն ու լացը: Լացի ձայնն ազդում է նյարդերիս վրա: Փոխարենը, սիրում եմ ծիծաղի ձայնը: Իրականում, ես կարծում եմ, որ ծիծաղելն ամենամարդկային բանն է, որ կարելի է անել:

Լավ, վե՛րջ տանք զգացմունքայնությամբ: Ահա մի կատակ, որը ես ու ադրբեջանցի ընկերս պատմում էինք իրար. մի հայ, վրացի և ադրբեջանցի մտնում են բար: Բարմենն ասում է. «Կորե՛ք էստեղից»:

Ալեքս,

Հ.Գ.

Եթե կցանկանաս կապի մեջ մնալ և էլի ծիծաղելի կատակներ լսել, ահա իմ էլ. փոստի հասցեն`